

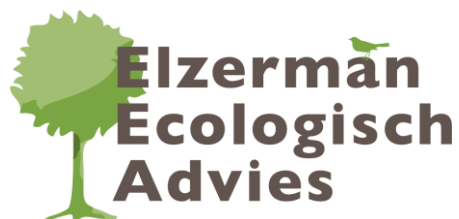
Flora en fauna quickscan

Buitendijk 36 te Strijensas

Rapportnr.
Auteurs

Opdrachtgever
Contactpersoon
Datum uitgave

2018-N03
Evelien van Doonr &
Sander D. Elzerman
Fam. Pompe
Dhr. Pompe
22 februari 2018

Flora en fauna quickscan Buitendijk 36 te Strijensas

Aanleiding

Er zijn plannen voor de bouw van een woning op het erf van Buitendijk 36 te Strijensas, provincie Zuid-Holland (Figuur 1). Hiervoor wordt het bestaande kadastrale perceel 896 (gemeente Strijen) gesplitst in twee percelen. Om de bouw van een extra woning mogelijk te maken is een aanpassing van het bestemmingsplan noodzakelijk. De toelichting op het bestemmingsplan is beoordeeld door de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (memo zaaknummer Z-17-329318). Hierin wordt gewezen op de mogelijkheid dat vleermuizen en Noordse woelmuis *Microtus oeconomus* op het terrein voor kunnen komen. Deze zoogdieren zijn strikt beschermd door de Wet natuurbescherming. Een flora en fauna quickscan is gewenst om te bepalen of deze aanwezigheid van deze beschermde soorten uitgesloten kan worden. Daarnaast is gekeken of zich andere beschermde functies binnen projectgebied bevinden.

Een flora en fauna quickscan vormt een verkennend onderzoek dat de kans op aanwezigheid van beschermde soorten in kaart brengt. Hiermee kunnen deze soorten worden uitgesloten, maar in sommige gevallen is vervolgonderzoek nodig om hier meer zekerheid over te krijgen. De bevindingen kunnen aanleiding geven voor het treffen van beschermingsmaatregelen. Bij de aanwezigheid van (een) beschermde soort(en) kan een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig zijn voor de werkzaamheden. De quickscan heeft alleen betrekking op de soortenbescherming. De effecten op beschermde natuurgebieden en houtopstanden vallen buiten de reikwijdte van het onderzoek.

Figuur 1. De ligging van het projectgebied nabij Strijensas is aangegeven met een rood kader.

Methodiek

De flora en fauna quickscan bestaat uit een veldinventarisatie in combinatie met een bureauonderzoek. Het (potentiële) voorkomen van een beschermde plant- of diersoort is hierbij zoveel mogelijk in kaart gebracht. Middels een bureauonderzoek zijn actuele verspreidingsgegevens van beschermde soorten verzameld. Dit levert een lijst met beschermde soorten op die in de omgeving voorkomen.

Vervolgens is met een veldinventarisatie, op 30 januari 2018, in detail het projectgebied onderzocht, waarbij gekeken is naar de (mogelijk) aanwezige beschermde soorten en de functie die het gebied kan vervullen voor deze soorten. Bij het veldbezoek is het projectgebied lopend doorkruist. Voor soorten, die ten tijde van het veldbezoek niet actief waren, is op basis van het voorkomen en biotoop een inschatting gemaakt over de geschiktheid van de lokale situatie. De weersomstandigheden

(bewolgingsgraad 4/8, 7°C, 3Bft. W) waren tijdens het veldbezoek voldoende om een gedegen beeld van de situatie te krijgen.

In veel gevallen kan door een quickscan de aanwezigheid worden vastgesteld of uitgesloten. Het kan echter voorkomen dat vervolgonderzoek nodig is om het voorkomen van een beschermde plant of diersoort te kunnen bepalen. Een quickscan kan in principe op elk moment van het jaar worden uitgevoerd en is gericht op alle beschermde soortgroepen. Vervolgonderzoek moet worden afgestemd op de periode van het jaar dat de beschermde soort(groep) actief is. De trefkans op een bepaalde soort is dan het grootst, waardoor het onderzoek effectief kan worden uitgevoerd. De juiste periode is afhankelijk van de te onderzoeken soort(groep)(en).

Wet- en regelgeving

Dit onderzoek richt zich op de beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Deze wet heeft per 1 januari 2017 de Flora- en faunawet, Boswet en Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. Hieronder is een overzicht gegeven van de Zorgplicht en verbodsbepalingen in de nieuwe wet.

De Wnb verschilt van de oude wetten in de formulering van de Algemene Zorgplicht en de verbodsbepalingen. Daarnaast verschilt de lijst van beschermde soorten dieren en planten van de Flora- en faunawet.

Algemene Zorgplicht (Art. 1.11)

In beginsel zijn alle in Nederland in het wild levende dieren en planten beschermd. De bescherming wordt vormgegeven door verbodsbepalingen en een Algemene Zorgplicht. De Wnb richt zich op de bescherming van soorten en gebieden. Echter, de intrinsieke waarde van elk individueel dier en plant wordt wel erkend. Mensen mogen hier dus niet onzorgvuldig mee omgaan. Vanuit deze gedachte is de Zorgplicht opgesteld:

- *Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.*
- *De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:*
 - *dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,*
 - *indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of*
 - *voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.*

De Zorgplicht is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Verbodsbepalingen (Art. 3.1 t/m 3.10)

De bescherming van planten en dieren is gebaseerd op het 'Nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen, dat in principe werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geen negatief effect mogen hebben op beschermde flora en fauna, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen.

Wanneer de activiteiten geen negatief effect hebben op de flora en fauna dan is geen ontheffing nodig. In veel gevallen is dat echter moeilijk vooraf te bepalen. Daarom wordt vaak vooraf het voorkomen van beschermde soorten in kaart gebracht door een ecologisch adviseur. Hiermee wordt niet alleen de aanwezigheid van een soort binnen de projectlocatie bepaald, maar ook het gebiedsgebruik en daarmee het effect van de activiteiten.

In de Wnb zijn de verbodsbepalingen gekoppeld aan de verschillende beschermde soorten vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en internationale verdragen. De verbodsbepalingen, die in het kader van een flora en fauna quickscan van belang zijn, worden besproken in Artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb:

Artikel	Verbodsbepalingen
3.1	Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels te doden, te vangen en te verstoren. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, beschadigen, weg te nemen, rapen en onder zicht te hebben. <i>(Soorten genoemd in de Vogelrichtlijn)</i>
3.5	Het is verboden in het wild levende dieren in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren. Het is verboden eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen. Het is verboden de voortplantingsplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen. Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. <i>(Soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn)</i>
3.10	Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers opzettelijk te doden, te vangen, de vaste verblijf- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. Het is verboden vaatplanten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen, of te vernielen. <i>(Aangewezen soorten in de bijlage, onderdeel A & B van de Wet Natuurbescherming)</i>

De Wnb deelt beschermde flora en fauna in drie groepen in:

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (Vogelrichtlijn).
- Alle internationaal beschermde flora en fauna (die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn).
- Alle nationaal beschermde flora en fauna (die genoemd zijn in Bijlage A & B van Wnb).
- Bij de laatste twee punten gaat het om de bescherming van verschillende inheemse soorten vogels, zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers, sporenplanten en vaatplanten in Nederland.

De drie gedefinieerde groepen hebben hetzelfde beschermingsniveau in de Wnb. Het is noodzakelijk om voor alle ruimtelijke ontwikkelingen en werkzaamheden een ontheffing aan te vragen indien beschermde flora en/of fauna in de projectlocatie aangetroffen of aangetoond is.

Vogels

Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten worden in beginsel gelijkwaardig beschermd. Het is in het algemeen verboden om vogels te doden, te verontrusten, hun nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen te verstoren. In de praktijk gaat het met name om werkzaamheden gedurende het broedseizoen. Buiten het broedseizoen zullen veel activiteiten minder problemen geven voor de meeste vogelsoorten. Uitzondering hierop vormt een selectie aan vogelsoorten die jaarronde bescherming genieten (Ministerie van LNV, 2009). De nesten van deze soorten mogen ook buiten het broedseizoen niet verstoord worden. De jaarrond beschermde vogelsoorten zijn ingedeeld in vijf categorieën. Voor de soorten uit de vijfde categorie geldt alleen onder specifieke omstandigheden een ontheffingsplicht.

Voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen dieren

Naast de dieren zelf worden ook hun voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd. Onder een voortplantingsplaats wordt niet alleen een nest van een vogel of kolonieverblijf voor vleermuizen verstaan, maar ook de functionele omgeving. Sommige faunasoorten zijn zeer kritisch wat betreft hun foerageerplek of slaapplek. Zij stellen specifieke eisen aan het leefmilieu en kunnen ook moeilijk overschakelen op een veranderde situatie. Indien werkzaamheden invloed hebben op vaste rust- en verblijfplaatsen dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Vrijstellingsregeling van de verboden

Voor internationaal en nationaal beschermde soorten geldt in sommige gevallen een algemene vrijstelling voor werkzaamheden. Iedere provincie heeft apart bepaald welke flora en fauna valt onder deze vrijstellingsregeling (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016).

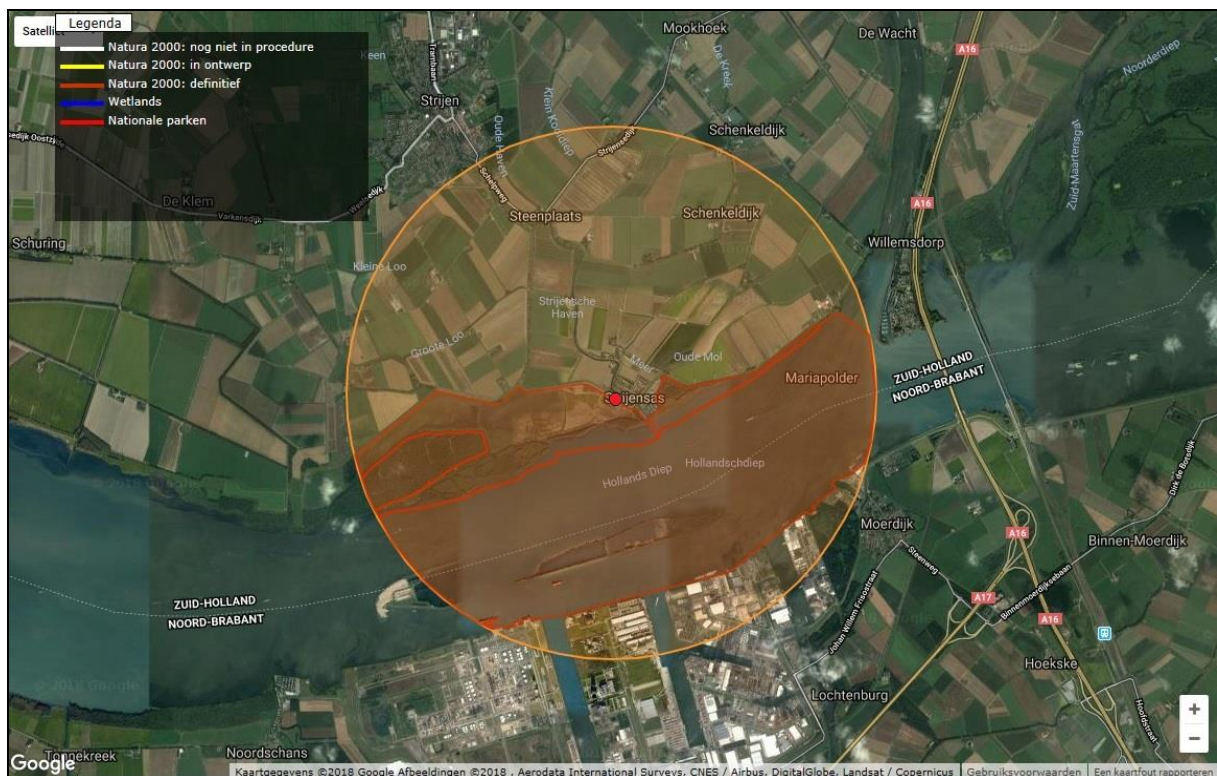
De vrijstelling geldt voor de volgende werkzaamheden:

- De ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Vallen de activiteiten onder één van deze noemers dan is de vrijstellingsregeling van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbeheer van toepassing. Als geen sprake is van dit type werkzaamheden dan is toch een ontheffingsaanvraag nodig. De Algemene Zorgplicht blijft in alle gevallen wel van kracht.

Resultaten

De projectlocatie is beschreven aan de hand van de landschappelijke en ecologische kenmerken. Vervolgens worden de aangetroffen en, indien van toepassing, de te verwachten soorten behandeld.

Figuur 2. De ligging van het projectgebied (rode stip) ten opzichte van het Natura 2000-gebied (oranje arcering).

Beschrijving projectlocatie

Het onderzoek is uitgevoerd op een perceel dat gelegen is aan de zuidrand van Strijensas. Het projectgebied ligt ten zuidwesten van de dorpskern Strijensas (gemeente Strijen, Provincie Zuid-Holland). Het projectgebied maakt onderdeel uit van de lintbebouwing langs de Buitendijk en vormt de buitenrand van de bebouwde kom. Ten zuidwesten van het projectgebied loopt de Buitendijk. Deze dijk scheidt het projectgebied van het nieuw aangelegde natuurgebied: 'Oeverlanden Hollands Diep' (Figuur 2). Dit is onderdeel van het Natura-2000 Haringvliet (111).

Het perceel bestaat uit een grasveld met daarop een kas, vier grote fruitbomen, twee laagstam fruitbomen en een plantbed met fruitstruiken. Rondom staat een hekwerk met korte haag (Figuur 3). Aan de waterkant, langs de noordooststrand van het terrein, was het riet gemaaid en een drietal knotwilgen aangeplant (Figuur 4). Het grasveld is op deze plaats opnieuw ingezaaid en er is geen

oeverbeschoeiing aanwezig. In de noordoosthoek van het perceel is een composthoop aangelegd en dient een klimop als erfafscheiding (Figuur 5).

Figuur 3. Overzicht projectgebied vanaf de Buitendijk.

Figuur 4. Aanzicht oever projectgebied aan de Strijense Haven.

Aangetroffen (beschermde) soorten

Vogels – jaarrond beschermde soorten

Jaarrond beschermde vogels hebben allen bomen of gebouwen nodig om te kunnen nestelen. Bovendien broedt slechts een beperkt aantal soorten in de nabijheid van woningen. In de omgeving is het voorkomen van Huismus *Passer domesticus*, Gierzwaluw *Apus apus*, Kerkuil *Tyto alba*, Ransuil *Asio otus* en Steenuil *Athene noctua* bekend (Luitwieler *et al.*, 1999). Van deze soorten is bekend dat ze in (grote) tuinen of op agrarische erven kunnen broeden.

Tijdens het veldbezoek is als enige jaarrond beschermde soort de Huismus waargenomen (Figuur 6). Een groepje zat in de haag en Klimop *Hedera helix*. De kas op het terrein wordt niet geschikt geacht als nestgelegenheid voor jaarrond beschermde Huismus. Deze soort verkiest zijn broedplaats onder dakpannen, evenals de jaarrond beschermde Gierzwaluw. Soms worden ook andere besloten ruimtes gebruikt, maar dergelijke plekken zijn niet aanwezig in de kas. De kas is te klein voor een Kerkuil en heeft te veel ramen voor de Steenuil. Waarschijnlijk betreft het groepje Huismussen lokale broedvogels uit de omgeving. De heg met klimop kan dienen als vaste schuilplek voor de broedpopulatie. Een dergelijke vaste rust- en verblijfplaats is jaarrond beschermd, net als het nest. Dat betekent dat voor een aantasting van deze functie een ontheffing nodig is.

De fruitbomen zijn gecontroleerd op aanwezigheid van nesten. Er waren geen nesten aanwezig in de bomen binnen het projectgebied van jaarrond beschermde vogelsoorten, zoals roofvogels of uilen. De bomen zijn ook te klein om geschikt te zijn voor deze jaarrond beschermde soorten.

Overige vogels

Het veldbezoek is buiten het broedseizoen uitgevoerd, maar de aanwezige vogels geven wel een beeld van de potentiële broeders binnen het projectgebied. Ten tijde van het veldbezoek zijn de volgende algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen: Meerkoet *Fulica atra*, Wilde eend *Anas platyrhynchos*, Merel *Turdus merula*, Koolmees *Parus major* en Pimpelmees *Cyanistes caeruleus*. Daarnaast zijn Winterkoning *Troglodytes troglodytes* en Roodborst *Erithacus rubecula* gehoord vanuit de hagen rond het projectgebied.

Langs de oevers van de Strijense Haven kunnen verschillende soorten watervogels tot broeden komen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om Wilde eend en Meerkoet. Deze vogels maken jaarlijks een nieuw nest en geven de voorkeur aan een beschutte plaats tussen riet aan de oever. Waarschijnlijk gebruiken ze daarbij niet de kale oever van het projectgebied als nestgelegenheid. De spaarzame oeverplanten bieden te weinig dekking. In de bomen en hagen binnen het projectgebied kunnen de algemene zangvogels als Merel, Winterkoning, Roodborst, Koolmees en Pimpelmees tot broeden komen. Deze soorten broeden in holtes van bomen of dichte hagen. Het zijn algemene en wijdverspreide broedvogels in de Hoeksche Waard (SOVON, 2002; Luitwieler *et al.*, 1999). In een holte van één van de fruitbomen waren plastic draden zichtbaar. Mogelijk is dit nestmateriaal geweest

van een nest in aanbouw. De omvang van de bomen is erg beperkt. Als het gras gebruikt wordt als trapveld dan is bovendien regelmatig verstoring in de omgeving. De bomen zijn dus geschikt, maar de mogelijkheden zijn beperkt. De heg met Klimop biedt in dat opzicht betere kansen. Vanwege het feit dat alle inheemse vogels gedurende de broedtijd beschermd zijn door de Wet natuurbescherming dient hiermee rekening gehouden te worden voor de planning van het verwijderen van de bomen.

Figuur 5. De composthoop met Klimop in de noordoosthoek van het terrein.

Figuur 6. Huismussen in de haag langs het perceel.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen wilde zoogdieren waargenomen. In het grasveld van het projectgebied zijn sporen van kleine knaagdieren aangetroffen. Er zaten veel muizenholen in het grasveld en een enkele aardhoop. Rosse woelmuis *Myodes glareolus*, Aardmuis *Microtus agrestis* en Ondergrondse woelmuis *Microtus subterraneus* kunnen uitgesloten worden op basis van voorkomen of biotoopvoorkeur. Ondergrondse woelmuis kan op basis van voorkomen uitgesloten worden. Deze soort is nog nooit waargenomen in de omgeving van Strijensas (Broekhuizen *et al.*, 2016). De Rosse woelmuis geeft de voorkeur aan bosrijke vegetaties. De Aardmuis verkiest plaatsen met een zeer vochtige tot natte bodem en een hoogopgaande en gesloten begroeiing. Hij leeft vooral in vochtige, gevarieerde kruidenvegetaties, rietruigte, begroeid braakland of struwelen met een gevarieerde kruidlaag (Lange *et al.*, 2003). Deze vegetatietypen zijn binnen het projectgebied niet aanwezig. De beschermde Noordse woelmuis *Microtus oeconomus* heeft ook variatie in vegetatiehoogte en soorten vegetatie nodig. Het is een doelsoort voor het nabijgelegen Natura 2000-gebied Haringvliet (Ministerie van Infrastructuur en Milieu/Rijkswaterstaat, 2016).

Voor deze soort is het belangrijk dat er het gehele jaar door voldoende voedsel en dekking aanwezig is. Er moet variatie in de vegetatie aanwezig zijn, zoals diverse kruiden, overgangszones tussen land en water met riet, aanwezigheid van bepaalde soorten zeggen en in natte gebieden moeten drogere delen aanwezig zijn. Ze mijden door struiken en bomen gedomineerde begroeiingen (Bij12, 2017). Het projectgebied heeft alleen lage vegetatie (<25 cm) in de vorm van een grasveld met een paar vrijstaande fruitbomen en struiken langs de perceelsranden. Aan de waterkant is de rietkraag in zijn geheel afgemaaid. Rond het projectgebied liggen netjes aangelegde tuinen met strakke gazons. Dit niet het ideale habitat voor Noordse woelmuis waarbij hij snel de concurrentie zal verliezen van de Veldmuis *Microtus arvalis*.

Om te bepalen welke soort de holletjes gegraven heeft zijn de ingangen van de hollen in het grasveld gemeten (Figuur 7). Hieruit is gebleken dat de diameter van de ingangen tussen de 2,5 en 3 centimeter ligt. De holletjes van een Noordse woelmuis hebben doorgaans een diameter van 4 à 5 centimeter (Lange *et al.*, 2003). Op basis van het gebrek aan diversiteit in vegetatie binnen en rond het projectgebied en de diameter van de holletjes kan de aanwezigheid van Noordse woelmuis uitgesloten worden. Het is waarschijnlijker dat een Veldmuis deze hollen heeft gemaakt.

Figuur 7. Een van de vele muizenholletjes op het terrein.

Figuur 8. Een holte in één van de fruitbomen.

Wat betreft grotere zoogdieren kan een Egel *Erinaceus europaeus* actief zijn binnen het projectgebied. Een overwinterings- of nestplaats is mogelijk bij de composthoop en het grasveld vormt een goede foerageerplaats. Mogelijke foerageren Wezel *Mustela nivalis* en/of Bunzing *Mustela putorius* binnen het projectgebied, aangezien zij Veldmuis op hun menu hebben staan. Deze omgeving is niet geschikt als voortplantingsplaats, omdat er niet genoeg schuilmogelijkheden zijn zoals houtwallen en rommelhoekjes.

De soorten, die hierboven besproken zijn, zijn nationaal beschermd op basis van Art. 3.10 uit de Wnb, maar staan vermeld op de vrijstellingslijst van de provincie Zuid-Holland. Dit houdt in dat deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, maar nog wel de Zorgplicht van toepassing is (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016).

Wat betreft de vleermuizen is de bescherming van drie gebiedsfuncties van belang om te analyseren. Het gaat hierbij om verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vaste vliegroutes.

Verblijfplaatsen kunnen eenvoudig worden uitgesloten op basis van het ontbreken van aanbod van geschikt verblijfplaatsen binnen de projectlocatie. Vleermuisensoorten als Rosse vleermuis *Nyctalus noctula*, Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* en Watervleermuis *Myotis daubentoni* kunnen gebruikmaken van holtes in bomen als verblijfplaats (Limpens *et al.*, 1997). Binnen het projectgebied zijn twee bomen met holtes aanwezig (Figuur 8). Deze holtes zijn bekeken tijdens het veldbezoek. Een paar holtes zijn diep genoeg voor een vleermuis om zich in te verschuilen, maar met een hoogte van 1,5 meter tot de grond bevinden ze zich niet op de geschikte hoogte. Vleermuizen hebben op enkele meters hoogte nodig (doorgaans meer dan drie meter). Het is onwaarschijnlijk dat één van de boomholtes gebruikt wordt als verblijfplaats.

De invloed van de bouw van een woning op foerageermogelijkheden zijn ook zeer beperkt.

Vleermuizen foerageren graag boven water, zoals de Strijense Haven en de Oeverlanden Hollands Diep. Sommige soorten zijn hierin zelfs gespecialiseerd, zoals de Watervleermuis en Meervleermuis *Myotis dasycneme* (Limpens *et al.*, 1997). Ook enkele andere soorten vleermuizen, zoals de wijdverbreide Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, zijn wel boven het water te verwachten. Daarnaast zullen er vleermuizen foerageren boven de tuinen achter de woningen aan de Buitendijk. De nieuwe bebouwing binnen het projectgebied betreft echter zo'n beperkt oppervlak ten opzichte het geschikte foerageergebied in de omgeving dat een negatief effect te verwaarlozen is. Binnen het projectgebied zijn ook geen landschapselementen aanwezig die als begeleiding bij een vaste vliegroute kunnen dienen. Daarmee zijn beschermde gebiedsfuncties voor vleermuizen uit te sluiten.

Vaatplanten

In de grasvegetatie binnen het projectgebied groeien naast grassen ook ruigtekruiden als Smalle weegbree *Plantago lanceolata*, Ridderzuring *Rumex obtusifolius*, Melkdistel *Sonchus spec.*, Rode klaver *Trifolium pratense* en Kruipende boterbloem *Ranunculus repens*. Gezien de soortensamenstelling van de plantengroei en het beheer binnen het projectgebied kunnen beschermde planten redelijkerwijs worden uitgesloten.

Amfibieën

Bruine kikker *Rana temporaria* en Gewone pad *Bufo bufo* komen naar alle waarschijnlijkheid voor in de grasvegetatie binnen het terrein. Beide soorten kunnen zichzelf handhaven in diverse habitats, zoals tuinen, ondiepe wateren, akkers en kreken, zolang voortplantingswateren in de buurt zijn (Creemers & van Delft, 2009). Ze kunnen een verlaten muizenholletje gebruiken als verblijfplaats. De strikt beschermde Rugstreeppad *Epidalea calamita* komt in de Hoeksche Waard niet voor (RAVON, 2018).

Bruine kikker en Gewone pad staan, net als andere amfibieën die algemeen voorkomen, op de vrijstellingslijst van de provincie (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016). Beide amfibieën zijn vrijgesteld van een ontheffing, maar is wel de Zorgplicht van toepassing (Art. 3.10 uit Wnb).

Overige soortgroepen

Voor de strikt beschermde soorten van andere soortgroepen worden de projectlocaties op basis van het veldbezoek en de literatuurgegevens niet geschikt geacht.

Conclusie en aanbevelingen

De initiatiefnemer is van plan om een tuin aan de Buitendijk 36 te Strijensas (gemeente Strijen, provincie Zuid-Holland) kadastraal in twee percelen te splitsen (Figuur 1). Hierbij wordt het bestemmingsplan aangepast om op het onbebouwde perceel een woonhuis te bouwen. Uit de beoordeling van de ruimtelijke onderbouwing van het nieuwe bestemmingsplan is vanuit de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid gewezen op het mogelijk voorkomen van vleermuizen en Noordse woelmuis binnen het projectgebied. Deze zoogdieren zijn strikt beschermd door de Wet natuurbescherming.

Om een beter beeld te verkrijgen op de geschiktheid van het projectgebied voor deze (en andere) beschermde soorten is een flora en fauna quickscan uitgevoerd. Dit verkennende onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en veldbezoek. Hierbij is het voorkomen van beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming zo nauwkeurig mogelijk ingeschat. Dit heeft geleid tot de volgende bevindingen:

Broedvogels

Binnen het projectgebied kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nestplaatsen worden uitgesloten. De selectie aan soorten, die hieronder valt, zijn afhankelijk van bomen of gebouwen om te broeden. De kas, die binnen het projectgebied, staat is niet geschikt als nestlocatie. Het is te klein en beschikt niet over besloten binnenruimtes die van buitenaf bereikbaar zijn voor soorten als Huismus en Gierzwaluw. Daarnaast zijn in de fruitbomen geen nesten van jaarrond beschermde roofvogels aanwezig. Op basis van het formaat en het terreingebruik zijn die ook niet geschikt. Bij het veldbezoek was een groep Huismussen aanwezig in de erfscheiding. De heg met klimop vormt een potentiële vaste rust- en verblijfplaats voor mussen uit de directe omgeving. Dit is net als het nest jaarrond beschermd, omdat het onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van de Huismus. Voor een aantasting van de erfscheiding is een ontheffing nodig.

In algemene zin moet wel rekening gehouden worden met de aanwezigheid van broedvogels. De holtes in de fruitbomen zijn geschikt als nestgelegenheid voor kleine zangvogels.

Zoogdieren

De aanwezigheid van de strikt beschermde, ontheffingsplichtige vleermuissoorten en Noordse woelmuis kan uitgesloten worden. Voor de vleermuizen is geen geschikte verblijfplaats gevonden. De holtes in de bomen zitten te laag om als geschikte aanvlieg- en uitvliegpunt te dienen. Voor een essentieel foerageergebied is het projectgebied te klein in vergelijking met de beschikbare foeragemogelijkheden in de directe omgeving. Voor een vaste vliegroute ontbreken begeleidende landschapselementen op het terrein.

Op het grasveld werd een grote hoeveelheid muizenholletjes aangetroffen. Op basis van de grootte kon worden uitgesloten dat deze van de Noordse woelmuis zijn. Bovendien biedt het projectgebied niet de juiste variatie aan vegetatie en is het terrein te droog. Waarschijnlijk zijn de holletjes van Veldmuis. Enkele andere zoogdieren, zoals Egel en marterachtigen, kunnen het terrein gebruiken als foerageergebied. De composthoop geschikt is voor een Egel als verblijfplaats.

Voor deze zoogdieren is de Zorgplicht van toepassing vanwege de vrijstelling van de ontheffingsplicht (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016).

Vaatplanten

Op basis van de aanwezige soortensamenstelling en het beheer van het projectgebied kunnen beschermde vaatplanten redelijkerwijs worden uitgesloten.

Amfibieën

Binnen het projectgebied kunnen amfibieën van de provinciale vrijstellingslijst voorkomen. De Zorgplicht is van toepassing op alle amfibieën.

Overige soortgroepen

Voor de strikt beschermde soorten van andere soortgroepen wordt de projectlocatie op basis van het veldbezoek en de literatuurgegevens niet geschikt geacht.

Aanbevelingen

Voor het verwijderen van de haag en klimop langs de erfscheiding is een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig. Deze erfscheiding blijft behouden en wordt niet aangetast door de nieuwbouw. De nieuwe vrijstaande woning zal omgeven worden door een tuin met behoud van de erfscheiding. De haag met klimop worden in de toekomst onderhouden, zodat het geschikt blijft als vaste rust- en verblijfplaats voor de Huismussen.

Bovendien kan de nieuwe woning nieuwe broedgelegenheid bieden. Er wordt dan ook aanbevolen om het dak toegankelijk te maken voor Huismussen. Dit kan door speciale mussenpannen, nestkast of een Vogelvide® aan te brengen of de ruimte onder dakpannen vanaf de dakgoot toegankelijk te houden voor Huismussen. Het creëren van deze nestgelegenheid is geen wettelijke verplichting, maar draagt wel bij aan een versterking van de lokale populatie van deze Rode Lijst-soort.

Verder is de Zorgplicht van toepassing op de uitvoering van de werkzaamheden. Met name het moment waarop de bomen verwijderd worden en het terrein bouwrijp gemaakt wordt, is cruciaal. Aangezien de nesten van alle inheemse broedvogels in Nederland beschermd zijn gedurende de broedtijd (Art. 3.11 uit Wnb) wordt aangeraden te werken buiten deze kwetsbare periode. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot en met juli, maar is soortspecifiek. Een Turkse tortel *Streptopelia decaocto* kan bijvoorbeeld nog tot in september starten met broeden.

Met betrekking tot aanwezige zoogdieren moeten deze de kans krijgen om zich bij de werkzaamheden uit het projectgebied te verplaatsen. Indien amfibieën aangetroffen worden dan dienen deze verplaatst te worden naar de oeverzone langs de Strijense Haven, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Literatuur

BIJ12. 2017. *Kennisdocument Noordse woelmuis *Microtus oeconomus arenicola**. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & J.C. Buijs (red). 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren – Natuur in Nederland 12*. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red). 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Lange, R., Twisk, P., van Winden, A. en van Diepenbeek, A. 2003. *Zoogdieren van West-Europa*. 2e druk. KNNV Uitgeverij/Zoogdiervereniging VZZ, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K. & W. Bongers (red). 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Luitwieler, M., Mesker, C., Strucker, R. & J. Verkerk (red). 1999. *Vogels van de Hoeksche Waard*. Hoeksche Waards Landschap, Oud-Beijerland.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu/Rijkswaterstaat. 2016. *Natura 2000 Deltawater – Beheerplan 2016-2022. Hollands Diep, juni 2016*. Ministerie van Infrastructuur en Milieu/Rijkswaterstaat, Den Haag/Rotterdam.

Ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij. 2009. *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*. 26 augustus 2009. Brief Dienst Regelingen, Den Haag.

Provinciale Staten Zuid-Holland. 2016. *Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 9 November 2016, tot vaststelling van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949*. Provinciaal Blad Nr. 6788, 20 december 2016. Provincie Zuid-Holland, Den Haag.

RAVON. 2018. Rugstreeppad *Epidalea calamita*. In: *NDFF Verspreidingsatlas amfibieën*. Verkregen via <https://www.verspreidingsatlas.nl/A232>, geraadpleegd op 29 januari 2018. RAVON, Nijmegen.

SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Flora en fauna quickscan Buitendijk 36 te Strijensas

Status uitgave	Definitief
Rapport nr.	2018-N03
Auteurs	Evelien van Doorn (Nature4All) & Sander D. Elzerman (Elzerman Ecologisch Advies)
Datum uitgave	22 februari 2018
Foto's	Evelien van Doorn
Kaartmateriaal	OpenStreetMap-auteurs 2017 (CC BY-SA), Synbiosys Alterra/Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Projectnr.	2018005
Opdrachtgever	Fam. Pompe
Contactpersoon	Dhr. Pompe

© Elzerman Ecologisch Advies
Leeuwerik 20
3299 BZ Maasdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Elzerman Ecologisch Advies kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.